

آسیب شناسی اقدامات تأمینی و تربیتی در قانون مجازات اسلامی 1392

کیخسرو عزیزی*، دکتر محمد رضا نظری نژاد،

1396-5-30

چکیده هدف از اجرای اقدامات تأمینی و تربیتی، اصلاح بزهکار، جلوگیری از تکرار جرم و بازگشت فرد به اجتماع است. این اقدامات باید به نحوی اجرا شوند که متناسب با ویژگی‌های شخص محکوم، شیوه ارتکاب جرم، استعدادها، منش و... باشند، به نحوی که با توجه به این مسائل بهترین نوع اقدام تأمینی و تربیتی برای آن‌ها توسط قاضی انتخاب شود. در این تحقیق با روش توصیفی - تحلیلی، نخست با توصیف اقدامات تأمینی و تربیتی در قانون مجازات اسلامی 1392، به تحلیل شرایط و آثار اعمال این اقدامات و چالش‌های آن‌ها پرداخته شده است. یافته‌ها نشان می‌دهد که در قوانین کیفری ایران، واکنش کیفری در اولویت قرار داشته و به حمایت‌های روانی، درمانی و اجتماعی از بزهکار با ایجاد نهادهای متولی این امور، توجه مناسبی نشده است. در ماده 2 ق.م.ا 1392 همانند قانون مجازات 1370 صرفاً به مجازات اشاره شده و توجهی به تدابیر تأمینی و تربیتی و بکارگیری این اصطلاح در تعریف جرم، نشده است. در حالی که ماده 10 ق.م.ا 1392 به صراحت به رعایت اصل قانونمندی در این تدابیر اشاره دارد. در نظام عدالت کیفری ایران حالت خطرناک تعریف نشده و صرفاً در برخی از قوانین بدان اشاره لغوی شده است. در قانون مجازات اسلامی 1392 اقدامات تأمینی و تربیتی علاوه بر اینکه به عنوان مجازات اصلی اعمال می‌شوند، به عنوان مجازات‌های تبعی، تکمیلی و مجازات جایگزین نیز مورد استفاده قرار می‌گیرند. در این قانون، اقدامات تأمینی و تربیتی در مواد قانونی بسیاری در قالب مجازات‌ها آورده شده است. می‌توان مهم‌ترین تغییر را پیش‌بینی اقدامات تأمینی و تربیتی در بیشتر جرایم ارتكابی از سوی اطفال و نوجوانان بزهکار دانست. با این حال نظام حقوقی ایران با چالش‌هایی نظیر عدم تعریف اقدامات تأمینی و تربیتی، نبود تعریفی روشن از حالت خطرناک، عدم عنایت مناسب از سوی مقنن به کارشناسان، گستردگی اعمال اقدامات تأمینی و تربیتی در مواردی همچون محرومیت از حقوق اجتماعی، انتشار احکام و نبود نهادهای متولی مناسب برای اجرای این تدابیر و... مواجه می‌باشد.

کلمات کلیدی : واژگان کلیدی: اقدامات تأمینی، اقدامات تربیتی، شرایط، آثار، آسیب‌ها، قانون مجازات اسلامی 1392

[Islamic Azad University, Rasht Branch - Thesis Database](#)

[دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت - سامانه بانک اطلاعات پایان نامه‌ها](#)